

Augsburgas Ticības Apliecība

1530. gads bija ļoti izšķirīgs gads Eiropas vēsturē. Kristīgās pasaules vienotība bija apdraudēta ar Lutera iesāktām reformām, turku vadītās musulma armijas jau bija pie Vīnes pilsētas mūriem, un draudēja iebrukt Eiropas centrā. Imperators Kārlis 5. gribēja nodrošināt mieru savā plašajā impērijā, kas ietvēra gandrīz visu kontinentālo Eiropu. Tika tad, ar apvienotu un mierīgu Eiropu, viņš varētu cīnīties pret turku uzbrucējiem. Tādēļ jau 1530. gada janvārī viņš sasauca Dietu (parlamentu) sanākt Augsburgas pilsētā, lai vadošie teologi no katoļu un reformatoru kustībām, varētu pārrunāt savas domstarpības un nākt pie kāda kompromisa, kas mierinātu reliģiskos un politiskos nemierus, kas bija sadalījuši visu Eiropu.

Saksijas zemes valdnieks, Frīdrichs (saukts *Gudrais*) pavēlēja Wit-embergas universitātes teologiem saga-tavot konspektīvu un skaidru izskaidrojumu par viņa atbalstītu Luterāņu reformas teoloģiju un praksi Saksijā. Iepriekšējā gadā līdzīgs ticības pārskats bija sagatavots par vispārējo Luterāņu kustību (*Schwabachu artikuli*). Tā tad šis Saksijas un Witembergas universitātes dokuments (saukts *Turgau artikuli*, vieta Saksijā, kur sanāksmes notiks) tikai paplašināja iepriekšējo ar papildinājumiem par

**Dievs Kungs ir mūsu
stiprā pils...**

Luterāņu kustības praksi Saksijas zemē. Kad Frīdrichs Gudrais un viņa pavadoņi ar Witembergas teologiem ieradās Augsburgā, citi luterāņu reformas zemes prinči un teologi domāja, ka vajadzētu imperātoram iesniegt dokumentu, kas būtu kopīgs visiem luterāņiem un izskaidrotu šīs reformas kustības princīpus. Darbs šādu apliecību sagatavot bija dots Filipam Melanchtonam, ne-ordinētam Witembergas universitātes profesoram, kas bija atzīts kā, varbūt, jaunās reformas kustības lielākais intelektuālis. Filips Melanchtons bija tad 33 gadus vecs, bet jau ieguvis lielu slavu kā jaunās humānistu zinātnes „zvaigzne.” Melanchtons bija profesors Witembergas Univrsitātē līdz ar Lutera un abi cieši kopā strādāja, lai izplatītu un izskaidrotu Lutera iesāktās reformas kustības idejas. Filips Melanchtons zināja grieķu un latīņu valodas un, sekojot humānistu kustības modeļi, bija pārtulkojis savu ģimenes vārdu no *Schwarzerd* (Melnzeme) grieķu atdarinājumā *Melanchton*. Viņš bija teoloģiski liberāls, bet arī praktiski reālists un gribēja patiesi panākt kompromisu ar katoļu baznīcu. Tajā ziņā viņš bija tādās pašās domās kā Mārtiņš Luters pats, kas nekad negribēja sašķelt baznīcu, bet gan to reformēt. Gatavojot Augsburgas ticības apliecību, Melanchtons un citi luterāņu teologi, valsts prinči un

luterāņu dominētās pilsētas valžu pārstāvji arī gribēja uzsvērt Luterāņu reformas vēlēšanos panākt kompromisu ar Romas katoļu baznīcu, un negribēja, ka viņus saliek kopā ar tām daudzām citām un radikālākām reformu kustībām, kuras bija izplaukušas visā Eiropā, laikā kopš Lutera iesāka savu reformu kustību. Tādēļ, Augsburgas ticības apliecība uzsvēra kopību ar lielāku daļu katoļu teoloģijas, ja ne vienmēr ar katoļu baznīcas praksi.

Mārtiņš Lutera pats nebija klāt Augsburgā, jo viņš vēl arvien bija zem impērijas un katoļu baznīcas lāsta. Bet Lutera piedalījās Apliecības gatavošanā un viņam bija bagātīga korespondence ar Melanchtonu, nedēļas pirms

Dokuments tika prezentēts imperātoram. Bija dažas revīzijas, kuras bija darītas nedēļu pirms prezentācijas, par kurām laika trūkuma un tā laika komunikācijas dēļ nevarēja ar Lutera konsultēt. Pēc Augsburgas Ticības apliecības prezentācijas, kad Lutera bija izlasījis pilnīgo tekstu, viņš gan izteica savu galīgo piekrišanu un slavēja Melanchtona darbu. Sekojot imperatora Kārļa 5 instrukcijām, Augsburgas ticības apliecības teksts bija sagatavots un publicēts vācu un latīņu valodās. Ir tikai žēl, ka vairs neeksistē neviens dokuments ar Augsburgā nolasīto tekstu. Bet ir vairāk kā 50 eksemplāru šo dokumentu tekstu, kuri bija apliecības metieni rakstīti, pirms prezentācijas, un daži drukāti ar labojumiem vēlāk, tajā pašā gadā. Pētnieki ir rūpīgi rekonstrējuši šos tekstus, lai sastādīt Augsburgā nolasīto oriģinālo tekstu, kaut gan no paša sākuma bija atšķirības starp vācu un latīņu valodas tekstiem.

Tā tad, pirms 475 gadiem, 1530. gadā, 25. jūnija pēcpusdienā, vairāki divu Vācijas pilsētu Lutera reformas kustības dominētās pilsētas valdes pārstāvji, septiņi Vācu prinči Saksijas prinča Jāņa (Frīdricha Gudrā 1525-1532 pēcnācējs un brālis) vadībā, prezentēja Augsburgas Ticības Apliecību Sv. Romas impērijas imperātoram Kārlim 5-ajam. Ticības apliecību vācu valodā imperātoram un sapulcētiem valsts pārstāvjiem lasīja elektora kanclers Georg Brueck. Šī notikuma acu liecinieki ir teikuši, ka viņš dokumentu lasīja tādā skaļā balsī, ka lielais pūlis cilvēku, ārpus sanāksmes zāles, varēja visu skaidri dzirdēt! Pēc Augsburgas Ticības apliecības prezentācijas un publicēšanas, vairāki citi vācu valdnieki, kā arī vairākas pilsētas valdes, pievienojās luterāņu reformu kustībai un parakstīja šo apliecību.

Kāpēc tad šis dokuments, rakstīts pirms 475 gadiem, ir mums nozīmīgs? Vispirms, jo mēs, luterāņi, to pieņemam, ka vienu no kristīgās ticības pamata dokumentiem, kas dod paskaidrojumu par mūsu ticības pareizo izpratni. To mēs arī kā draudze apliecinām. Mūsu vecās un arī jaunās draudzes satversmes pirmajos pantos ir apstiprināts, ka mēs pieņemam šo apliecību, līdz ar citām kristīgai ticībai kopīgām apliecībām un citām Luterāņu kustības apliecībām, kā pariezu un autentisku kristīgās ticības izskaidrojumu.

Augsburgas Ticības Apliecība arī savā priekšvārdā izsaka fundamentālus principus par Luterāņu konfesiju. Pirmais ir, ka luterāņi ir oikumeniski; tas ir, ka tāpat kā reformas kustības iesācēji, mēs, luterāņi, cenšamies panākt visas kristīgās baznīcas vienotību, bet arī atzīstam, ka baznīca, kaut gan Dieva iestādīta, ir cilvēku vadīta un tādēļ ir vienmēr arī reformējama. Otrais Luterāņu princips, kas izteikts Augsburgas apliecības sākumā, ir, ka kristīgās ticības noteicošais pamats ir Dieva Vārds Bībelē, ne cilvēku izdomātās tradīcijās vai institūcijās. Tādēļ Luterāņu kustība ir vienmēr apliecinājusi, ka nav nepieciešami, ka visas baznīcas (vai pat visi luterāņi!) seko vienam un tam pašam dievkalpojumu kārtībā, vai citos rituālos un praksēs. Dieva Vārds ir baznīcas kopīgā zīme, un kā katrā laikmetā un vietā Dieva Vārdu sludina un pārdzīvo ir atstāts brīvai izvēlei un vajadzībai.

Augsburgas ticības apliecība arī uzrunāja vairākus punktus, kas atdalīja luterāņus no katoļiem. Svētā Vakarēdiena prakse, baznīcas autoritāte, ordinētais amats, baznīcas definīcija, un daudzi citi bija nozīmīgi un skaidri uzrādīja atšķirības starp tā laika katoļu baznīcas praksi un jaunās reformācijas kustības idejām.

Bet viens no galveniem Augsburgas Ticības Apliecības devumiem modernai pasaulei nebija teoloģiski specifiski izteiktas idejas, bet gan tā pamata izpratne par cilvēku, kas iedvesmoja katru Apliecības pantu. Augsburgas Ticības Apliecība apstiprināja ideju, ka katram indivīdam pienāk gods un, ko mūsdienu valodā saucām „cilvēku tiesības”. Ar Lutera rakstiem un sludinājumiem, indivīda vērtība un Dieva dotais svētums tika apstiprināts.

Luters un viņa reforma noliedza cilvēku veidotās institūcijas tiesību noteikt pat vienam cilvēkam, ko viņš drīkst domāt. Tas Luteram sākās ar Dieva vārda interpretāciju: viņš apliecināja, ka Dieva vārds Bībelē ir pieejams un saprotams katram cilvēkam, un baznīca nedrīkst būt nekāds monopols uz tā interpretāciju. Katrs cilvēks, kas lasa Bībeli, ir tiešā saskārienā ar Dievu, un viņam nav vajadzīga Baznīcas oficiālā starpniecība. Lutera reforma apliecināja, un Augsburgas dokuments to apstiprināja, ka cilvēks ir taisnots Dieva priekšā ne caur viņa baznīcas noteiktiem darbiem, bet tikai caur ticību uz Jēzu Kristu un viņā atklāto Dieva žēlastību.

Polītiskā un sabiedriskā izpratnē, šis bija ļoti radikāls apstiprinājums, jo tas teica, ka indivīda cilvēka vērtība nav valsts vai baznīcas noteikta, bet, ka tikai Dievs to piešķir – un viņš to dara bez valsts vai baznīcas noteikšanas un starpniecības. Lutera pats ar savu dzīvi apliecināja, kritiskā momentā savā reformas kustībā un dzīvē, stāvēdams tā laika lielākās un stiprākās politiskās varas priekšā un apliecinādams indivīda cilvēka sirdsapziņas un intelekta tiesību un spēku. Tikai dažus gadus vēlāk, Augsburgā, ievērojama daļa Vācijas zemju prinči un pilsētas apliecināja to pašu intelektuālo un morālo brīvību.

Šādā apliecinājumā Mārtiņš Luters, un visi Augsburgas dokumenta parakstītāji, iesāka ļoti radikālu eksperimentu, kuru mēs arvien turpinām dažādos mūsu modernās dzīves aspektos. Tas ir, ka mēs apliecinām *cilvēku Dieva dotās tiesības*, kuras nedz valsts, nedz baznīca nedrīkst un nevar atņemt. Tas baznīcai un valstīm ir bīstams koncepts, jo tas nozīmē, ka *viens* cilvēks varētu sludināt patiesību, kaut gan visi citi – valsts varas un baznīcas varas - un visa cita sabiedrība visi citi - kaut gan visi citi šo patiesību negribētu dzirdēt.

Viens cilvēks – viens *Dieva vārdiņš*, ka teikts mūsu baznīcas himnā – viens cilvēks, viens Dieva vārdiņš spēj pasaules ļaunumus aizdzīt, ja tas cilvēks pastāv Dieva vārda drošībā un spēkā. To apliecināja mūsu Luterāņu konfesijas iesācēji 1530. gada 25. jūnijā.

*Prāv, Dr. Fritz Traugott Kristbergs
Sprediķis Augsburgas Ticības Apliecības 475. gadu atcerē,
2005. gada 26. jūnijā, Sv. Jāņa baznīcā Toronto*